

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na području Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-96-21-Tbis-R117

Datum: 9. oktobar 2001.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEŠEM III

U sastavu: sudija Richard May, predsjedavajući
sudija Patrick Robinson
sudija Mohamed Fassi Fihri

Sekretar: g. Hans Holthuis

Presuda od: 9. oktobra 2001.

TU@ILAC

protiv

**ZDRAVKA MUCIJA zvanog PAVO
HAZIMA DELIJA
ESADA LANDIJE zvanog ZENGA**

PRESUDA O KAZNI

Tužilaštvo:

g. Graham Blewitt
g. James Stewart
g. Ekkehard Withopf

Obrana:

g. Tomislav Kuzmanović i g. Howard Morrison za Zdravka Muci}a
g. Salih Karabdi} i g. Thomas Moran za Hazima Deli}a
g. Cynthia Sinatra i g. Peter Murphy za Esada Land`u

SADR@AJ

I. KONTEKST.....	1
II. IZRICANJE REVIDIRANE KAZNE MUCI] U I U^ INAK POGRE[KE PROIZA[LE IZ KOMENTARA U VEZI S ODMJERAVANJEM KAZ NE.....	5
III. PREINAKA DELI] E VE KAZNE	10
IV. PREINAKA KAZNI KAO REZULTAT ODBACIVANJA KUMULACIJE OSU\UJU] IH PRESUDA	13
V. DISPOZITIV	17

I. KONTEKST

1. Dana 11. aprila 2001. predsjednik Međunarodnog suda vratio je ovaj predmet Pretresnom vijeću kako bi ono ponovo razmotrilo kazne izrečene Hazimu Deliću, Zdravku Muciću i Esadu Landiću.¹ Pretresno vijeće II te je kazne izreklo na završetku suđenja 16. novembra 1998., nakon donošenja osuđenju presude.² Albano vijeće je dozvolilo ulaganje žalbi na osuđenju presudu i kaznu po nekim od tih, a pitanje treba li eventualno preinčiti prvotno donesene presude o kazni vratilo je na ponovno razmatranje Pretresnom vijeću, koje je trebalo da imenuje predsjednik Suda.³

2. Albano vijeće je na prikladan način rezimiralo kontekst⁴ i taj se prikaz može saeti kako slijedi. Optuženima je suđeno zajedno sa četvrtom osobom, Zejnilom Delalićem, koji je oslobođen krivnje. Sva četvorica optuženih su u većem broju tih za teške povrede @enevskih konvencija iz 1949.⁵ po članu 2 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i za kršenja zakona i običaja ratovanja po članu 3. Optuženi su proizašli iz događaja koji su se zbili u zatvoru-logoru "elebi" u srednjoj Bosni i Hercegovini. Utvrđeno je da su trojica optuženih imali sljedeće uloge:

(a) Mucić je bio komandant logora i proglašen je krivim kao nadređeni za zločine koji su počinili njegovi podređeni, uključujući ubistvo, mučenje i nečovječno postupanje, a kao lično odgovoran za protivpravno zatvorenje civila. (Osuđen je na ukupno sedam godina zatvora.)

(b) Delić je bio zamjenik komandanta logora i proglašen je krivim kao lično odgovoran za zločine koji uključuju ubistvo, mučenje i nečovječno postupanje. (Osuđen je na 20 godina zatvora.)

(c) Landić je bio stražar u logoru i proglašen je krivim kao lično odgovoran za zločine koji uključuju ubistvo, mučenje i surovo postupanje. (Osuđen je na 15 godina zatvora.)

3. Albano vijeće je svim optuženima potvrdilo osuđenju presude po članu 2, ali je smatralo da u slučaju kao što je ovaj, kad je optuženom za isto ponašanje dokazana krivica i po članu 2 i po članu 3, osuđenju presudu treba donijeti samo po članu 2, a optuženi po članu 3 odbaciti. Stoga je Albano vijeće odbacilo kumulativne osuđenju presude po osnovi člana 3 za svu trojicu

¹ Nalog kojim predsjednik vraća predmet na razmatranje Pretresnom vijeću, 11. april 2001.

² Presuda u prvostepenom postupku, 16. novembar 1998. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda).

³ Presuda @albenog vijeća, 20. februar 2001. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda), dispozitiv.

⁴ Saetak presude i zaključci pročitani prilikom izricanja presude 20. februara 2001.

⁵ @enevska konvencija za poboljšanje položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu od 12. avgusta 1949.; @enevska konvencija za poboljšanje položaja ranjenika, bolesnika i brodolomaca oružanih snaga na moru od 12. avgusta 1949.; @enevska konvencija o postupanju s ratnim zarobljenicima od 12. avgusta 1949.; @enevska konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. avgusta 1949.

optu`enih.⁶ Vijeće je uvažilo "da su dužina kazne i način izricanja mogli biti drugaciji da Pretresno vijeće nije izreklo dvostruke osuđujuće presude"⁷ i vratilo pitanje odmjerenosti kazne Pretresnom vijeću da razmotri treba li, i na koji način, uskladiti prvobitne kazne izrečene optu`enicima sa činjenicom da su kumulativne tačke optu`enice odobrene. @albena vijeće je naglasilo da to ne podrazumijeva potpuno novu raspravu o pitanju kazne, nego da će Pretresno vijeće razmotriti da li kaznu treba mijenjati nakon što obje strane dobiju priliku da s tim u vezi iznesu relevantne argumente.⁸

4. @albena vijeće je isto tako ponijelo osuđujuću presudu Deliću po dvije tačke optu`enice za ubistvo jednog zatočnika (tačke 1 i 2),<sup>9</sup> ali je istom optu`enom potvrdilo presudu po drugim tačkama koje se odnose na druge incidente (tačke 3, 11, 18, 21, 42, 46).¹⁰ Vijeće je reklo da bi trebalo, kad se predmet vrati na postupak, da novo pretresno vijeće razmotri na koji način treba prilagoditi kaznu nakon što je optu`enom ukinuta osuđujuća presuda po tačkama 1 i 2.¹¹

5. @albena vijeće je usvojilo `albu Tu`ilačeva (dalje u tekstu: optu`ba) na kaznu od sedam godina zatvora izrečenu Muciću, zbog toga što kazna nije dovoljno uvažavala težinu djela i nije na primjereno način odražavala ukupnost Mucićevog krivičnog ponašanja.¹² Vijeće je također smatralo da je Pretresno vijeće pogriješilo kad je činjenicu da Mucić nije svjedočio prilikom izricanja kazne spomenulo na način koji zaista ostavlja mogućnost da se to protumači kao otežavajuća okolnost.¹³ Pitanje izricanja primjerene, revidirane kazne prepušteno je novom pretresnom vijeću, uz uputstvo da to vijeće razmotri da li je pogreška Pretresnog vijeća uticala na kaznu i na koji način, i uz napomenu da bi @albena vijeća odgovarajućom kaznom smatralo desetak godina zatvora, da nije potrebno kaznu uskladiti sa činjenicom da su odobrene kumulativne tačke optu`enice.

6. U nalogu u vezi sa podnescima i pretresom u ovom predmetu vraćenom na ponovno razmatranje Pretresno vijeće je uputilo strane da trebaju svoje argumente iznijeti u vezi sa sljedećim pitanjima:

- (i) kakvu eventualnu preinaku treba izvršiti u pogledu kazne Hazima Delića, nakon što je @albena vijeća ukinulo njegove osuđujuće presude po tačkama 1 i 2 optu`enice;

---

⁶ Drugostepena presuda, par. 427.

⁷ *Ibid.*, par. 431, dispozitiv, par. 2.

⁸ *Ibid.*, par. 711-12.

⁹ *Ibid.*, par. 460.

¹⁰ *Ibid.*, par. 487, 499, 507, 527.

¹¹ *Ibid.*, par. 713.

¹² *Ibid.*, par. 743, 772, 851.

¹³ *Ibid.*, par. 785.

- (ii) kakvu eventualnu preinaku treba izvršiti u pogledu postojećih kazni odmjerenih Zdravku Muciću, Hazimu Deliću i Esadu Landiću, nakon zaključka @albenog vijeća u pogledu kumulativnih osuđenih presuda;
- (iii) kakve je eventualne posljedice imala prvobitna pogreška Pretresnog vijeća u smislu nepovoljnog osvrtnja na to što Zdravko Mucić nije usmeno svjedočio na presudu o kazni koja mu je izrečena; i
- (iv) koja bi kazna bila primjerena za Zdravka Mucića, s obzirom na nalaz @albenog vijeća da je kazna koja mu je odmjerenita neadekvatna.¹⁴

7. Pretresno vijeće je nadalje naložilo da je izvođenje dodatnih dokaza nepotrebno, budući da je @albeno vijeće na dalje razmatranje vratilo samo pitanje preinake kasne, s tim da ponavljanje pretresa nije potrebno, jer su strane imale priliku da iznesu relevantne argumente.¹⁵

8. Relevantno pravo koje se odnosi na odmjerenje kazne od strane Pretresnog vijeća sadržano je u Statutu i Pravilniku o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik). Statutom se predviđa da će prilikom određivanja kazne zatvora pretresno vijeće mora uzeti u obzir faktore poput težine krivičnih djela i individualnih prilika osuđenika, te da se mora oslanjati na općtu praksu izricanja zatvorskih kazni na sudovima bivše Jugoslavije.¹⁶ Pravilnik omje predviđeno da pretresno vijeće mora također u obzir uzeti otežavajuće i olakšavajuće okolnosti.¹⁷ Pravilnik nadalje predviđa da pretresno vijeće može izreći jedinstvenu kaznu za više krivičnih djela "koja odražava ukupno krivično ponašanje optuženog".¹⁸

9. Praksa Međunarodnog suda pokazuje da je najvažnija stvar koju pretresna vijeća prilikom određivanja kazne moraju imati u vidu teška krivična djela.¹⁹ Moraju imati u vidu i individualne prilike optuženih, kao i otežavajuće ili olakšavajuće okolnosti, te značaj retribucije i odvraćanja u kaznama koje izriče Međunarodni sud.²⁰ činjenica da je neki optuženi bio na položaju koji je sa sobom povlačio odgovornost nadređenog može biti među otežavajućim faktorima.²¹

10. Pretresno vijeće je prilikom određivanja odgovarajućih kazni imalo u vidu ta pitanja prava i prakse.

¹⁴ Odluka po prijedlogu za pojašnjenje i zajedničkom prijedlogu za produženje roka, 25. maj 2001.

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ čl. 24 Statuta.

¹⁷ Pravilo 101 (B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).

¹⁸ Pravilo 87 (C) Pravilnika.

¹⁹ *Tu ilac protiv Zlatka Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-A, Presuda, 24. mart 2000. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Aleksovski*), par. 182.

²⁰ *Ibid.*, par. 185.

²¹ *Ibid.*, par. 183.

11. Pretresno vijeće sada je razmotriti meritum, i to po sljedećim tačkama:

- (a) Izricanje odgovarajuće revidirane kazne Muciću i razmatranje uinka pogreške prvog Pretresnog vijeća proizašle iz komentara Vijeća u vezi s odmjeravanjem kazne.
- (b) Treba li i na koji način preinačiti Delićevu presudu, budući da mu je poništena osuđujuća presuda po tačkama 1 i 2 optužnice?²²
- (c) Treba li i na koji način preinačiti prvotne kaze svih trojice optuženih kao rezultat odbacivanja kumulacije osuđujućih presuda prema članu 3?

---

²² Tužilac protiv Zejnila Delalića, Zdravka Mucića, zvanog Pavo, Hazima Delića i Esada Landića, zvanog Zenga, predmet br. IT-96-21, optužnica, 19. mart 1996.

II. IZRICANJE REVIDIRANE KAZNE MUCI] U I U^INAK POGRE[KE PROIZA[LE IZ KOMENTARA U VEZI S ODMJERAVANJEM KAZNE

12. Kao {to je ve} navedeno, Muci}eva kazna je vra}ena Pretresnom vije}u na ponovno razmatranje zato {to prvotna kazna nije na primjereni na-in odra`avala ukupnost Muci}evog pona{anja. Muci} je, kao komandant logora, na osnovu svog polo`aja nadre|enog progla{en krivim po pet ta-aka optu`nice u skladu sa -lanom 7(3) Statuta (ta-ke 13, 33, 38, 44, 46). Utvr|ena mu je i direktna krivica za krivi-na djela po dvije ta-ke optu`nice (ta-ke 46 i 48). Pretresno vije}e je Muci}a osudilo na sedam godina zatvora u odnosu na svaku ta-ku za koju je utvr|eno da je kriv i nalo`ilo da se kazne imaju izdr`avati istovremeno, odnosno sveukupna kazna je iznosila sedam godina. Pona{anje optu`enog iznosi se u sljede}im paragrafima.

13. **Ta-ka 13:** (hotimi~no ubistvo devetorice zato~enih i hotimi~no nano{enje te{ke patnje ili ozbiljne ozljede, osu|uju}a presuda prema -lanu 7(3)).²³ Zato~enici su preminuli uslijed premla}ivanja od strane stra`ara. U jednom slu~aju premla}ivanje je opisano kao divlja~ko, a trajalo je tokom vi{e sati; u drugom slu~aju `rtva je poku{ala pobje}i, no ubijena je pucnjem iz vatrenog oru`ja; u tre}em slu~aju `rtva je u logor stigla ve} ozlije|ena, da bi potom bila podvrgnuta daljnjem premla}ivanju.

14. **Ta-ka 33:** (mu~enje {estorice zato~enih, osu|uju}a presuda prema -lanu 7(3)). Utvr|eno je da je jedna `rtva bila zatvorena "u {ahtu najmanje jednu no} i jedan dan bez hrane ili vode", a da je potom "pretu~ena raznim predmetima, uklju~uju}i lopate i komad elektri~ne `ice".²⁴ Tri slu~aja odnose se na mu~enja koja je po~inio Land`o, a dva na mu~enja koja je po~inio Deli}, {to se sve opisuje u poglavljima koja se bave pona{anjem tih optu`enih.²⁵

15. **Ta-ka 38:** (hotimi~no nano{enje te{ke patnje ili ozbiljne povrede trojici zato~enika i ne~ovje~no postupanje sa jednim drugim zato~enikom, osu|uju}a presuda prema -lanu 7(3)). Trojica zato~enika podvrgnuti su namjernom zlostavljanju od strane stra`ara: jedan je bio prisiljen da radi sklekove, pri ~emu je udaran nogama i predmetima, a jednom drugom zato~eniku stavljen je zapaljeni sporogoru}i {tapin na podru~je genitalija.²⁶ Nalaz o ne~ovje~nom postupanju donesen je u vezi sa jednim zato~enikom za kojeg je ustanovljeno da je u vrijeme kada je doveden u logor

²³ Prvostepena presuda, par. 876-77, 889, 893, 902 i 907.

²⁴ *Ibid.*, par. 1005-07.

²⁵ Vidi ta-ku 15 u vezi sa Land`om, ta-ku 18 u vezi sa Deli}em, ta-ku 21 u vezi sa Deli}em, ta-ku 24 u vezi sa Land`om i ta-ku 30 u vezi sa Land`om.

²⁶ Prvostepena presuda, par. 1030-34, 1037-40.

^elebi}i bio toliko te{ko ozlije|en da nije mogao stajati. Utvr|eno je da je po svom dolasku u logor nekoliko puta udaren.²⁷

16. **Ta-ka 44:** (ne-ovje~no postupanje sa {estoricom zato~enika, osu|uju}a presuda prema ~lanu 7(3)). ^etvorica zato~enika izvrgnuta su ne-ovje~nom postupanju od strane Land`e: dvojici bra|e nare|eno da je izvr{e me|usobni fellatio pred drugim zato~enicima, a ocu i sinu nare|eno je da jedan drugog udaraju.²⁸ Za ta zlostavljanja, kao i za zlostavljanja nanesena dvojici zato~enika kao {to je opisano u vezi sa ta~kom 42 u odnosu na Deli}evo pona{anje, ustanovljena je Muci}eva odgovornost na osnovu njegovog polo`aja nadre|enog.

17. **Ta-ka 46:** (hotimi~no nano{enje te{ke patnje ili ozbiljne povrede tijela ili zdravlja uslijed ne-ovje~nih uslova u logoru, osu|uju}a presuda prema ~lanu 7(1) i (3)). Pretresno vije|e je zaklju~ilo da su zato~enici "bili izlo`eni uslovima u kojima su `ivjeli u stalnoj strepnji i strahu da }e biti podvrgnuti fizi~kom nasilju. ^estim surovim i nasilnim djelima po~injenim u zatvoru/logoru, ote`anim time {to su stra`ari ta djela i pretnje ~inili nasumice, na zato~enike je vr{en ogroman psihi~ki pritisak koji se mo`e precizno okarakterisati kao "atmosfera terora".²⁹ Pretresno vije|e je nadalje zaklju~ilo da je zato~enicima bila uskra}ivana adekvatna hrana, da nisu imali pristupa vodi, da su bili bez medicinske njege, uslova za spavanje i WC-a.³⁰ Za Muci}a je ustanovljeno da je "u~estvovavo u odr`avanju nehumanih uslova koji su vladali" u logoru, a utvr|eno je i da je kriv na osnovu njegovog *de facto* polo`aja nadre|enog u logoru.³¹

18. **Ta-ka 48:** (protivzakonito zato~avanje civila, osu|uju}a presuda prema ~lanu 7(1)).³² Pretresno vije|e je zaklju~ilo da "zato~avanje civila u zatvoru/logoru ^elebi}i nije bilo u saglasnosti sa relevantnim odredbama @enevske konvencije IV" i ustanovilo da je Muci} bio "lice sa prevashodnom odgovorno{}u za nastavljeno zato~eni{tvo civila u zatvoru/logoru i sa mogu}no{}u da na njega uti~e".³³

19. [to se ti~e u~inka odgovornosti nadre|enog, @albena vije|e je istaknulo da aktivno u~estvovanje nadre|enog u krivi~nim djelima podre|enih ote`ava propust da se ta djela sprije~e, odnosno da se za njih kazni, te da se "stalno propu{tanje da se izvr{avaju du`nosti sprecavanja

---

²⁷ *Ibid.*, par. 1025-26.

²⁸ *Ibid.*, par. 1065-66, 1069-70.

²⁹ *Ibid.*, par. 1091.

³⁰ *Ibid.*, par. 1092-1111.

³¹ *Ibid.*, par. 1123.

³² [to se ti~e te`ine krivi~nog djela protivzakonitog zato~avanja (ta-ka 48), @albena vije|e je odbacilo prigovor optu`be na izre~enu kaznu i zaklju~ilo da kazna od sedam godina ne izlazi van raspona kazni dostupnih Pretresnom vije|u u okviru njegovog diskrecionog prava. (Drugostepena presuda, par. 754.)

³³ Prvostepena presuda, par. 1142 i 1145. @albena vije|e je podr`alo ~injeni~ne nalaze Pretresnog vije|a u vezi sa protivzakonitom prirodom zato~avanja civila u logoru ^elebi}i (Drugostepena presuda, par. 330). @albena vije|e je odbacilo Muci}ev prigovor na osu|uju}u presudu po ta~ki 48. (Drugostepena presuda, par. 386.)

odnosno kažnjavanja, s implicitnim efektom podsticanja podređenih da vjeruju kako nekažnjeno mogu pocinjati daljnje zlocine, mora smatrati značajno težim od izoliranih slučaja takvih propusta, [te da] je sistematsko propuštanje da se djeluje u vezi s uslovima i protivpravnim ponašanjem unutar logora moralo imati taj efekt ohrabrivanja".³⁴ @albeno vijeće je izjavilo da je prvo Pretresno vijeće propustilo da uzme u obzir ovaj faktor.³⁵ To je vidljivo i iz činjenice da su izrečene kazne u odnosu na svaku od takvih bile istovjetne. @albeno vijeće je ustanovilo da "takav pristup ne uzima u obzir bitan moment da težina propusta da se spriječi ili kazni djelimično zavisi od težine krivičnih djela podređenih koja leže u osnovi".³⁶

20. Osim toga, @albeno vijeće je zaključilo da Pretresno vijeće, prilikom utvrđivanja kazne, nije u obzir uzelo dvojaku Mucićevo odgovornost za krivična djela obuhvaćena tačkom 46:

Iako Pretresno vijeće jeste jasno sagledalo surovost uslova u stvaranju kojih je Mucić direktno učestvovao, kao i nasilje i ponižavanje kojem su stražari podvrgavali zatocnike, nije očigledno da je Pretresno vijeće presudom o kazni u punoj mjeri dalo do znanja da takvo ponašanje obuhvaća dvije vrste krivične odgovornosti, od kojih svaka za sebe ima znatnu težinu. Dužina izrečene kazne jasno sugerira da Vijeće to nije učinilo.³⁷

21. Posljednje pitanje koje se tiče Mucića odnosi se na komentar koji je iznijelo Pretresno vijeće kada mu je izričalo kaznu, a kojom prilikom je izjavilo da je optuženi "zajedno s drugima uporno nastojao, kada je za to imao priliku, da zastraži svjedoke i da ih navede da daju povoljni iskaz. Njegovo držanje tokom cjelokupnog postupka navodi na zaključak da je, izgleda, ovo sudjenje smatrao farsom i skupom štamom. [On] je odbio da usmeno svjedoči, unatoč ključnoj ulozi koju je igrao u događajima povodom kojih se optuženi optuženi".³⁸ @albeno vijeće je smatralo da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je iznijelo taj komentar. Iako on sugerira da je Pretresno vijeće Mucićevo nesvjedocenje sagledalo u negativnom svjetlu, taj komentar – mada to nigdje nije jasno rečeno – otvara realnu mogućnost da je Pretresno Vijeće Mucićevo nesvjedocenje smatralo otežavajućom okolnošću.³⁹ Ovo Pretresno vijeće je dobilo uputu da "razmotri eventualni učinak te pogreške na kaznu koju treba izreći Muciću".

22. I konačno, @albeno vijeće je dalo naznake "o preinakama kazne koje bi smatralo primjerenima za Mucića, kad na to pitanje ne bi uticala činjenica da neke od njegovih osuđenih presuda treba ukinuti". Vijeće je izjavilo:

Uzimajući u obzir razne momente u vezi s težinom Mucićevih krivičnih djela i otežavajućim okolnostima, kako smo već pominjali, kao i olakšavajuće okolnosti koje navodi Pretresno vijeće,

³⁴ Drugostepena presuda, par. 736, 739.

³⁵ *Ibid.*, par. 740.

³⁶ *Ibid.*, par. 741.

³⁷ *Ibid.*, par. 746.

³⁸ Prvostepena presuda, par. 1251.

³⁹ Drugostepena presuda, par. 785.

te element *non bis in idem* koji je takode uticao na odluku o preinacenju kazne za Mucica, Žalbeno vijeće bi Mucicu izreklo težu kaznu, tj. ukupno desetak godina zatvora.⁴⁰

Pretno vijeće kojem bude povjeren postupak odmjerenja kazne "može povesti računa o ovoj naznaci kad bude donosilo vlastitu odluku".⁴¹

23. Optu`ba tvrdi da u odnosu na Muci}a kazna mora odra`avati ukupnost njegovog krivi-nog pona{anja; da ne postoji razlog da se ne slijedi naznaka @albenog vije}a; da, u skladu s tim, kazna ne bi smjela iznositi manje od deset godina zatvora; te da pogre{ka Pretresnog vije}a u smislu izno{enja nepovoljnog komentara ne bi smjela imati u~inka, s obzirom na sve ostale faktore koji uti-u na njegovu kaznu.⁴² Tu`ilac nadalje tvrdi da je (u odnosu na sva tri optu`ena) izricanje jedne jedinstvene kazne primjereno, budu}i da je, kao {to je to primijetilo @albeno vije}e, sveukupni cilj odmjerenja kazne obezbijediti da konacna kazna odražava ukupnost krivi-nog pona{anja i sveukupnu vinost prekr{ioca.⁴³

24. Odbrana smatra da bi nepovoljni komentar prvog Pretresnog vije}a morao imati zna-ajni u~inak na kaznu, budu}i da je na kaznu u negativnom smislu uticalo neprimjereno uzimanje u obzir Muci}evog odbijanja da svjedo-i.⁴⁴ Muci} se oslanja na predmete u kojima se odlu-ivalo u skladu sa Petim amandmanom Ustava Sjedinjenih Dr`ava, a osobito na jedan predmet u kojem je @albeni sud Jedanaestog sudskog kotara u Sjedinjenim Dr`avama nalo`io da se kazne ukinu, a predmet vrati ni`oj instanci radi izricanja nove kazne.⁴⁵

25. Odbrana je uz to poku{ala da pobije i odluku @albenog vije}a, prema kojoj je Muci}eva kazna neodgovaraju}a. Odbrana tvrdi da je naznaka @albenog vije}a o kazni od desetak godina zatvora neprimjerena⁴⁶ i da bi trebalo izre}i kaznu od pet godina zatvora. Na pretresu od 21. septembra 2001. odbrana je iznijela stav da je naznaka @albenog vije}a u paragrafu 853 Drugostepene presude o kazni od "desetak godina zatvora" neprecizna, te da to mo`e "u razumnom i prakti-nom smislu zna-iti samo kaznu koja bi iznosila izme|u devet i jedanaest godina".⁴⁷ Osim toga, argument odbrane je da tamo gdje u pravnom smislu postoji dvosmislenost, nedoumicu valja

⁴⁰ *Ibid.*, par. 853.

⁴¹ *Ibid.*, par. 854.

⁴² Prosecutor's Submissions on Issues as to Sentence Remitted to the Trial Chamber by the Appeals Chamber in the Appeals Judgement of 20 February 2001 /Podnesci tu`ioca u vezi sa pitanjima koja se odnose na kaznu koju je @albeno vije}e u svojoj presudi od 20. februara 2001. prosljedilo Pretresnom vije}u na ponovno razmatranje/, 18. juni 2001. (dalje u tekstu: Podnesci tu`ioca), par. 1, 18, 25. Vidi tako|e transkript rasprave odr`ane 21. septembra 2001., stranica transkripta (dalje u tekstu: T.) 17, T. 18 i T. 19-21.

⁴³ Podnesci tu`ioca, par. 14, 26, gdje se citira Drugostepena presuda, par. 430. Vidi tako|e T. 19 i T. 22.

⁴⁴ Zdravko Muci}'s Submission on the Issues Remanded by the Appeals Chamber /Podnesak Zdravka Muci}a u vezi sa pitanjima koja je @albeno vije}e uputilo na ponovno razmatranje/, 22. juni 2001. (dalje u tekstu: Podnesak Zdravka Muci}a), par. 13 i 15. Vidi tako|e T. 29-30.

⁴⁵ *U.S. v. Rodrigues*, 959 Fd 2nd 193, 197 (11th Cir.1992).

⁴⁶ Podnesak Zdravka Muci}a, par. 16-24.

⁴⁷ T. 28.

razrije{iti u korist onih koji bi ina~e uslijed te dvosmislenosti bili ugro`eni, te da bi kazna zatvora od desetak godina trebala zna~iti "manji od broja godina oko kojeg postoji nedoumica, odnosno devet godina".⁴⁸

26. Me|utim, Pretresno vije}e je du`no slijediti odluku @albenog vije}a, prema kojoj je kazna neodgovaraju}a, i ne mo`e nanovo na~imati to pitanje. Iako Pretresno vije}e nema obavezu slijediti naznaku @albenog vije}a o odgovaraju}oj kazni, jasno je da je primjereno tu naznak u uzeti u obzir. U ovim okolnostima Pretresno vije}e sebi postavlja sljede}e pitanje: jesu li strane izlo`ile bilo kakav razlog zbog kojeg se Vije}e ne bi trebalo pridr`avati spomenute naznake? Pretresno vije}e je mi{ljenja da takav razlog nije iznesen. Nadalje, Pretresno vije}e smatra da rije~ "desetak", upotrebljena u paragrafu 853 Drugostepene presude, jednostavno zna~i da je to pitanje prepu{teno diskrecionom pravu ovog Pretresnog vije}a i da ne uvodi nikakvu dvosmislenost. Argument odbrane se stoga odbacuje.

27. [to se ti~e negativnog komentara prvog Pretresnog vije}a u vezi sa Muci}evim propustom nesvjedo-enjem tokom svog su|enja, ovo Pretresno vije}e ne mo`e sa sigurno{}u utvrditi ta~an u~inak, ako on postoji, koji je taj komentar mogao da ima na njegovu kaznu. Me|utim, Pretresno vije}e ne mo`e re}i da on nije imao nikakvog u~inka. U takvim okolnostima Pretresno vije}e smatra da, budu}i da je komentar mogao imati u~inka, kaznu s tim u skladu treba smanjiti. No, to se na ispravan na~in mo`e uraditi i malim smanjenjem kazne, tako da Pretresno vije}e smatra da je jedinstvena kazna od devet godina zatvora odgovaraju}a.

---

⁴⁸ T. 29.

III. PREINAKA DELI] EVE KAZNE

28. Pretresno vije}e je dobilo uputstvo da razmotri treba li i na koji na-in preina-iti kaznu izre~enu Deli}u, budu}i da mu je poni{tena osu|uju}a presuda po ta-kama 1 i 2 optu`nice.<sup>49</sup> Te ta-ke su se odnosile na hotimi-no li{avanje `ivota/ubistvo jednog zato~enika, koje je bilo posljedica premla}ivanja. Izre~ena je kazna od 20 godina zatvora po svakoj ta-ki i nalo`eno da se kazne imaju izdr`avati istovremeno.

29. Sveukupna kazna izre~ena optu`enom iznosila je 20 godina zatvora. Ta se kazna sastojala od istovremenih kazni po sljede}im ta-kama:

Ta-ka 3: (hotimi-no li{avanje `ivota jednog zato~enika). Utvr|eno je da je `rtvu te{ko i surovo u vi{e navrata premlatio Hazim Deli}.⁵⁰ Kazna koju je izreklo Pretresno vije}e po toj ta-ki iznosi 20 godina zatvora.

Ta-ka 11: (hotimi-no nano{enje te{ke patnje ili ozbiljne povrede tijela ili zdravlja jednom zato~eniku). Utvr|eno je da je `rtva bila podvrgnuta dugotrajnom i surovom premla}ivanju od strane Deli}a i Land`e. Me|utim, Pretresno vije}e nije moglo zaklju~iti da je premla}ivanje predstavljalo izravan uzrok smrti `rtve i proglasilo je optu`enog krivim za hotimi-no nano{enje te{ke patnje ili ozbiljne povrede tijela ili zdravlja.⁵¹ Pretresno vije}e je po ovoj ta-ki izreklo kaznu od sedam godina zatvora.

Ta-ka 18: (mu~enje silovanjem). Pretresno vije}e je ustanovilo da je `rtvu u nekoliko navrata silovao Hazim Deli}.⁵² Pretresno vije}e je po toj ta-ki izreklo kaznu od 15 godina zatvora.

Ta-ka 21: (mu~enje silovanjem). Pretresno vije}e je ustanovilo da je `rtvu u nekoliko navrata silovao Hazim Deli}.⁵³ Pretresno vije}e je po toj ta-ki izreklo kaznu od 15 godina zatvora.

Ta-ka 42: (ne-ovje~no postupanje sa zatvorenicima). Pretresno vije}e je zaklju~ilo da je "Hazim Deli} namjerno koristio napravu za elektro{okove na brojnim zatvorenicima u zatvoru/logoru ^elebi}i u toku jula i augusta 1992. Upotreba ove naprave od strane g. Deli}a izazivala je bol, opekotine, konvulzije, trzanje i o`iljke. Osim toga, kod `rtava je izazivala strah i dovodila do toga

---

⁴⁹ Drugostepena presuda, par. 713.

⁵⁰ Prvostepena presuda, par. 830-31.

⁵¹ *Ibid.*, par. 860-66.

⁵² *Ibid.*, par. 936-43.

⁵³ *Ibid.*, par. 955-65.

da za milost mole g. Deli}a, ~ovjeka kome su patnje i poni`enje koje je nanosio pru`ale sadisti~ko zadovoljstvo."⁵⁴ Pretresno vije}e je po ovoj ta~ki izreklo kaznu od 10 godina zatvora.

Ta-ka 46: (hotimi~no nano{enje te{ke patnje ili ozbiljne povrede tijela ili zdravlja uslijed ne~ovje~nih uslova u logoru).⁵⁵ Deli} je progla{en krivim po osnovu svoga direktnog u~e}a u stvaranju i odr`avanju atmosfere terora u logoru.⁵⁶ Pretresno vije}e je po ovoj ta~ki izreklo kaznu od sedam godina zatvora.

30. U vezi sa Deli}evom kaznom @albeno vije}e je odbacilo njegovu tvrdnju da je kazna koju je izreklo Pretresno vije}e pretjerana i "nesrazmjerna ozbiljnosti pocinjenih zlocina, cak i kad se uzmu u obzir olak{avajuci faktori". Vije}e je u tom kontekstu pomenulo osvrt Pretresnog vije}a na "brutalnost i predumi{ljaj kao karakteristike pocinjenih zlocina za koje je osuden, [...] narocito [...] na Delicevu sklonost da prijete svojim {rtvama prije, za vrijeme i nakon zlocina, i na zadovoljstvo koje je on nalazio u tome da na zatocenicima primjenjuje spravu za elektro-{okove".⁵⁷

31. Optu`ba tvrdi da svaka preinaka Deli}eve kazne u smislu njenog smanjenja mora biti mala, s obzirom na te`inu krivi~nih djela i nemilosrdnu brutalnost kojom ih je po~injao.⁵⁸ Optu`ba tako |e nagla{ava da prema mi{ljenju @albenog vije}a prvotno izre~ena kazna ulazi u okvir diskrecionog prava Pretresnog vije}a.⁵⁹

32. Odbrana je pokrenula cijeli niz pitanja u vezi sa uslovnim pu{tanjem na slobodu, smanjenjem kazne i rehabilitacijom, za koja Pretresno vije}e procjenjuje da su potpuno irelevantna za pitanje koje ponovno razmatra, odnosno za preinaku kazne s obzirom na osloba|anje od raznih optu`bi.<sup>60</sup> Me|utim, odbrana tako |e tvrdi da bi cjelokupnu kaznu trebalo umanjiti, kako bi ona odra`avala ~injenicu da je i ukupni kriminalitet smanjen,⁶¹ te da to umanjjenje ne bi trebalo biti "nezatno", nego bi moralo odra`avati ~injenicu da je osu|uju}a presuda za ubistvo poni{tena, tako da bi odgovaraju}a kazna iznosila petnaestak godina zatvora.<sup>62</sup> Na pretresu od 21. septembra 2001. odbrana je istaknula da je optu`eni prva osoba pred Me|unarodnim sudom ~iji je predmet vra}en ni`oj instanci radi novog odmjeravanja kazne ili preinake kazne na osnovu smanjenja ukupnog

---

⁵⁴ *Ibid.*, par. 1058-59.

⁵⁵ Vidi ta~ku 46 koja se odnosi na Muci}a, koji sadr`i sa`etak ~injenih nalaza za ovu ta~ku.

⁵⁶ Prvostepena presuda, par. 1121.

⁵⁷ Drugostepena presuda, par. 825.

⁵⁸ Podnesci tu`ioca, par. 8. Vidi tako |e T. 14-16.

⁵⁹ Podnesci tu`ioca, par. 7.

⁶⁰ Hazim Deli}'s Brief on Re-Sentencing /Podnesak Hazima Deli}a u vezi sa ponovnim odmjeravanjem kazne/, 22. juni 2001., (dalje u tekstu: Podnesak Hazima Deli}a), par. 35 i dalje.

⁶¹ *Ibid.*, par. 60. Vidi tako |e T. 40-41.

⁶² Podnesak Hazima Deli}a, par. 58-63.

kriminaliteta, i ustvrdila da, ako je smanjena ukupnost njegovog krivi-nog pona{anja, umanjiti treba i kaznu.⁶³

33. Nakon {to je razmotrilo sve te faktore, Pretresno vije}e zaklju-uje da iz `albe optu`enog proizlazi da je do{lo do odre|enog smanjenja njegovog ukupnog kriminaliteta. Me|utim, to smanjenje je neznatno s obzirom na vrlo ozbiljna krivi-na djela za koja je optu`eni i dalje osu|en. Shodno tome, Pretresno vije}e smatra da bi kazna umanjena za dvije godine na ispravan na-in odra`avala ukupno krivi-no pona{anje optu`enog, te da je primjerena jedinstvena kazna od 18 godina.

---

⁶³T. 34.

IV. PREINAKA KAZNI KAO REZULTAT ODBACIVANJA KUMULACIJE OSU\UJU] IH PRESUDA

34. Odmah na po- etku razmatranja ovog pitanja valja naglasiti da je do ovog predmeta praksa na Me|unarodnom sudu predvi|ala mogu}nost da optu`eni bude osu|en za kumulativna djela, ali da se za njih izre-ene kazne izdr`avaju istovremeno, kako bi se izbjegla nepravi-nost prema optu`enom. Tu praksu potvrdilo je i @albeno vije}e.<sup>64</sup> Prvobitno Pretresno vije}e je prilikom odmjeravanja kazne u ovom predmetu primijetilo da je ve} ranije donijelo odluku da }e dozvoliti kumulativno tere}enje, no, da "u tom kontekstu Pretresno vije}e ... nala`e da se sve kazne imaju izdr`avati istovremeno".<sup>65</sup> Pretresno vije}e je stoga slijedilo praksu izricanja kumulativnih osu|uju}ih presuda, no nalo`ilo je da se sve kazne koje iz toga proizlaze imaju izdr`avati istovremeno.

35. Proslje|uju}i ovaj predmet pretresnom vije}u na razmatranje, @albeno vije}e je primijetilo da bi kona-na kazna morala odra`avati ukupnost krivi-nog pona{anja i cjelokupni kriminalitet po-inioca, {to se mo`e posti}i izricanjem jedne ili vi{e kazni (koje }e te}i uzastopno ili istovremeno), o -emu }e odlu-iti Pretresno vije}e u okviru svog diskrecionog prava.⁶⁶

36. Optu`ba tvrdi da u ovom okviru ne bi trebalo do}i ni do kakve preinake kazne,⁶⁷ pri -emu se oslanja na -injenicu da se potvr|ene osu|uju}e presude baziraju na istom pona{anju kao i osu|uju}e presude koje su sada poni{tene, te da je prvo Pretresno vije}e izreklo istovremene kazne po kumulativnim osu|uju}im presudama.⁶⁸ Optu`ba nadalje isti-e da je @albeno vije}e, kada je izjavilo da pretresno vije}e u novom sastavu mora razmotriti kakve posljedice po odmjeravanje kazne ima odbacivanje kumulacije osu|uju}ih presuda, primijetilo da }e to novo vije}e "bez sumnje razmotriti da li zapa}anja prvobitnog pretresnog vijeca upucuju na to da ne bi trebalo da bude mijenjanja izrecenih kazni na ni}e".⁶⁹ Optu`ba je na raspravi od 21. septembra 2001. iznijela argument da je u-inak odluke @albenog vije}a bio da se "ukloni stigma kumulativnih osu|uju}ih presuda, te da se sprije-i potencijalna {teta prilikom odre|ivanja vremena za kona-no pu{tanje na slobodu iz zatvora, ako bi do takve {tete uistinu moglo do}i uslijed vi{estrukih osuda", no da "krivi-no pona{anje u osnovi i dalje ostaje isto".⁷⁰

⁶⁴ *Tu`ilac protiv Du{ka Tadi}a*, predmet br. IT-94-1-*Abis*, Presuda o `albi na kaznu, 26. januar 2000., par. 76; *Tu`ilac protiv Ante Furund`ije*, predmet br. IT-95-17/1-A, Presuda, 21. juli 2000., dispozitiv.

⁶⁵ Prvostepena presuda, par. 1286.

⁶⁶ Drugostepena presuda, par. 429-30.

⁶⁷ Podnesci tu`ioca, par. 1. Vidi tako|e T. 10.

⁶⁸ Podnesci tu`ioca, par. 11 i 12.

⁶⁹ Drugostepena presuda, par. 769.

⁷⁰ T. 12.

37. U odnosu na svakog pojedinog optu`enog optu`ba iznosi sljede}e:⁷¹

- (i) S obzirom na te`inu njegovih krivi-nih djela i prirodu njegovog pona{anja ... nije opravdana nikakva druga-ija preinaka Deli}eve kazne.⁷²
- (ii) Nije opravdana nikakva preinaka u smislu umanjivanja Muci}eve kazne, s obzirom na njenu preinaku u smislu pove}anja u skladu sa presudom @albenog vije}a.⁷³
- (iii) Land`o je i dalje osu|en po devet ta-aka prema ~lanu 2, {to obuhvata hotimi-no li{avanje `ivota, mu-enje i nano{enje velikih patnji, i izre-ena mu je kazna od sveukupno 15 godina zatvora. @albeno vije}e u toj kazni nije ustanovilo nikakvu pogre{ku: rije~ je o osu|uju}im presudama za izuzetno te{ka djela, a Pretresno vije}e je pona{anje optu`enog opisalo kao sadisti~ko. Ne postoji opravdanje ni za kakvu preinaku.

38. Vije}e se ve} pozabavilo ~injenicama koje su u osnovi osu|uju}ih presuda Deli}u i Muci}u, preostaje jo{ da se razmotre one koje se odnose na Land`u. ^injenice se mogu prona}i u presudi @albenog vije}a,<sup>74</sup> gdje su izlo`ene na prikladan na-in i mogu se sa`eti kako slijedi. Land`o je bio stra`ar u logoru ^elebi}i i izre-ena mu je osu|uju}a presuda po devet ta-aka za te{ke povrede @enevske konvencije o za{titi gra|anskih osoba u vrijeme rata od 12. avgusta 1949.,<sup>75</sup> {to je uklju-ivalo tri grupe krivi-nih djela. U svakoj grupi nalazile su se ekvivalentne optu`be za kr{enja zakona i obi-aja ratovanja (a koje su sada odba-ene). U prvoj grupi krivi-nih djela Land`i je izre-ena kazna od 15 godina zatvora po svakoj od tri ta-ke koje su obuhvatale hotimi-no li{avanje `ivota trojice zato-enika pretu-enih na smrt.⁷⁶ Ta trojica zato-enika preminuli su od posljedica okrutnog i te{kog batiranja, koje je u jednom slu-aju bilo popra}eno djelom zabijanja metalne zna~ke na glavu zato-enika. Druga grupa krivi-nih djela obuhvatala je mu-enje druge trojice zato-enika, pri ~emu je, me|u ostalim, optu`eni svojim `rtvama spaljivao dlanove (u jednom slu-aju usta `rtve ugrijanom pincetom): za svako od ova tri djela izre-ena mu je kazna do sedam godina zatvora.⁷⁷ Tre}a grupa krivi-nih djela odnosi se na hotimi-no nano{enje te{kih patnji ili ozbiljnih ozljeda drugoj dvojici zato-enika koje je te{ko pretukao (pri ~emu je jednom i{~upao jezik),⁷⁸ kao i na sli-no krivi-no djelo u vezi sa drugim zato-enicima u logoru koji su `ivjeli u atmosferi terora zato {to su bili izlo`eni nasilnom zlostavljanju i, uslijed toga, strahu da }e i sami

⁷¹ Vidi T. 22.

⁷² Podnesci tu`ioca, par. 13.

⁷³ *Ibid.*, par. 14.

⁷⁴ Drugostepena presuda, par. 565-70.

⁷⁵ United Nations Treaty Series, str. 287.

⁷⁶ Ta-ke 1, 5 i 7. @albeno vije}e je odbacilo ta-ke 2, 6 i 8.

⁷⁷ Ta-ke 15, 24 i 30. @albeno vije}e je odbacilo ta-ke 16, 25 i 31.

⁷⁸ Ta-ke 11 i 36. @albeno vije}e je odbacilo ta-ke 12 i 37.

biti ubijeni ili izlo`eni fizi-kom maltretiranju.<sup>79</sup> Za ta tri krivi-na djela Land`i je izre-ena kazna do pet godina zatvora. Kao {to je ve} navedeno, nalo`eno je da se kazne imaju izdr`avati istovremeno, {to sve zajedno -ini 15 godina zatvora. Odmjeravaju}i kaznu Land`i, prvobitno Pretresno vije}e je pomenulo njegov doprinos atmosferi terora u logoru, njegovo ispoljavanje ma{tovite surovosti i velike doze divlja{tva, te znatnu bol, patnju i ozljede koje je nanio zato-enicima i divlja{tvo kojim je istukao do smrti jednog postarijeg bespomo}nog -ovjeka.⁸⁰

39. Odbrana iznosi sljede}e: Muci} tvrdi da od njegove sedmogodi{nje kazne treba odbiti dvije godine kako bi kazna odra`avala odbacivanje optu`bi prema -lanu 3.⁸¹ Argument optu`enog jeste da je du`nost Pretresnog vije}a da "iz ovog predmeta ukloni {tetu prouzro-enu kumulacijama kazni",⁸² te da je "jedini razlog za ponovno razmatranje Muci}evog slu-aja ... bilo uvjerenje @albenog vije}a da bi kazne izre-ene Muci}u po -lanu 2 trebalo smanjiti".⁸³ [Valja primijetiti da je ova druga tvrdnja potpuno pogre{no postavljena, prvo, kada se govori o 'uvjerenju' @albenog vije}a, pri -emu takvo 'uvjerenje' nije o-igledno (a -ak i da jeste, bilo bi irelevantno), i, drugo, ako se time mislilo na presudu @albenog vije}a, onda je njeno zna-enje pogre{no protuma-eno.]

40. Deli} tvrdi da bi njegovu kaznu trebalo smanjiti, uz argument da bi kazna za jedno krivi-no djelo trebala biti manje stroga od one za dva djela, -ak ako djela i jesu "vi{estruka", tj jednaka za svrhu odmjerenja kazne.⁸⁴ On tako|e iznosi da bi preinaku valjalo izvr{iti kako bi se uzelo u obzir kr{enje prava otpu`enih zbog neispravno izre-enih osu|uju}ih presuda po razli-itim djelima za isto pona{anje, -ime su oni dovedeni u situaciju *non bis in idem*.<sup>85</sup> S tim u vezi Deli} se oslanja na predmet *Aleksovski*, u kojem je @albeno vije}e, pove}avaju}i kaznu optu`enom, spomenulo element *non bis in idem* u kontekstu dvostrukog pojavljivanja optu`enog radi odmjerenja kazne za isto pona{anje, pri -emu je optu`eni uslijed toga pretrpio tjeskobu i uznemirenost, a bio je i pritvoren po drugi put nakon {to je prethodno ve} proveo odre|eno vrijeme na slobodi.⁸⁶ [Me|utim, mora se navesti da je u predmetu *Aleksovski* @albeno vije}e u obzir uzelo element *non bis in idem* prilikom pove}avanja kazne i nije razmatralo situaciju kao {to je ova, u kojoj je kumulacija osu|uju}ih presuda jednostavno odba-ena, i uop{te ne postavlja pitanje pritvaranja nekog optu`enog po drugi put ili njegovog izlaganja tjeskobi, odnosno uznemirenosti.]

⁷⁹ Ta-ka 46. @albeno vije}e je odbacilo ta-ku 47.

⁸⁰ Prvostepena presuda, par. 1272-73.

⁸¹ Podnesak Zdravka Muci}a, par. 3 i 6.

⁸² *Ibid.*, par. 9. Vidi tako|e T. 29.

⁸³ Podnesak Zdravka Muci}a, par. 7.

⁸⁴ Podnesak Hazima Deli}a, par. 32-33. U podnesku se u prilog ovom argumentu spominju odluke vojnih sudova u Sjedinjenim Dr`avama: *ibid*

⁸⁵ *Ibid.*, par. 34.

⁸⁶ Drugostepena presuda u predmetu *Aleksovski*, par. 190.

41. Land`o tvrdi da bi bilo pogre{no da mu se kazna pove}a, a ispravno da se smanji, kako bi odra`avala odluku @albenog vije}a o odbacivanju kumulacije osu|uju}ih presuda.⁸⁷ On iznosi argument da, budu}i da se optu`ba na kaznu nije `alila, a da @albeno vije}e u vezi sa kaznom nije izrazilo nikakvo nezadovoljstvo, presudu tog Vije}a treba shvatiti kao naznaku da, ako se rade ikakve preinake, one se moraju sprovesti u smislu smanjenja kazne.⁸⁸ Nadalje, tvrdi se da bi smanjenje kazne bilo ispravno zato {to je (a) optu`enom izre-ena osu|uju}a presuda za manji broj djela; i (b) optu`enom je nanesena {teta time {to mu je, u stvari, prvobitno Pretresno vije}e izreklo kumulativnu kaznu.⁸⁹ I kona-no, tvrdi se da bi Pretresno vije}e u vezi sa mogu}no{u rehabilitacije trebalo uzeti u obzir napredak optu`enog od vremena izricanja prve kazne.<sup>90</sup> [U vezi s tim argumentom optu`ba tvrdi da su prvo Pretresno vije}e i @albeno vije}e ve} u dovoljnoj mjeri uzeli u obzir Land`ine li-ne prilike.]⁹¹

42. Pretresno vije}e nalazi da argument prema kojem je smanjen broj osu|uju}ih presuda, pa stoga treba smanjiti i kaznu, prema mi{ljenju ovog Vije}a nije realan. U slu-aju ove trojice optu`enih ukupnost njihovog krivi-nog pona{anja nije smanjena na osnovu poni{tenja kumulacije osu|uju}ih presuda. Prvo Pretresno vije}e je upravo taj faktor imalo na umu prilikom odmjeravanja kazni, za koje je potpuno jasno da bi one bile jednake i bez kumulacije osu|uju}ih presuda. S tim u skladu, na osnovu toga ne}e se izvr{iti nikakve preinake izvornih kazni.

---

⁸⁷ Brief of Esad Land`o on Adjustment of Sentence/Podnesak Esada Land`e u vezi sa preinakom kazne/, 15. juni 2001., (dalje u tekstu: Podnesak Esada Land`e), par. 4. Vidi tako|e T. 45.

⁸⁸ Podnesak Esada Land`e, par. 5.

⁸⁹ *Ibid.*, par. 7-9.

⁹⁰ *Ibid.*, par. 11. Vidi tako|e T. 43-45.

⁹¹ Prosecutor's Response to: Zdravko Muci}'s Submission on the Issues Remanded by the Appeals Chamber/Hazim Deli}'s Brief on Re-Sentencing/Brief of Esad Land`o on Adjustment of Sentence /Odgovor tu`ioca na: Podnesak Zdravka Muci}a u vezi sa pitanjima koja je @albeno vije}e uputilo na ponovno razmatranje/Podnesak Hazima Deli}a u vezi sa ponovnim odmjeravanjem kazne/Podnesak Esada Land`e u vezi sa preinakom kazne/, 29. juni 2001, par. 18.

V. DISPOZITIV

43. Pretresno vijeće smatra da se ovaj predmet na najbolji način može razriješiti izricanjem jedinstvene globalne kazne svakom od optuženih, koja će odražavati u svakom pojedinom slučaju ukupno krivično ponašanje i vinost optuženog.⁹²

44. Nakon što je razmotrilo stavove strana, a slijedeći uputstva žalbenog vijeća i djelujući u skladu sa Statutom i Pravilnikom, Pretresno vijeće stoga Zdravku Muciću izriče kaznu zatvora u trajanju od devet godina, Hazimu Deliću 18 godina, a Esadu Landiću 15 godina zatvora.

45. Prema pravilu 101 (C) Pravilnika, svaki osuđenik ima pravo na to da mu se uračuna "eventualno vrijeme koje je proveo u pritvoru čekajući na predaju Međunarodnom sudu ili na suđenje, odnosno žalbeni postupak". Stoga su vremenska razdoblja na koja osuđenici u ovom predmetu imaju pravo da im se uračunaju u odsluženje kazne započela kako slijedi: od 18. marta 1996. za Zdravka Mucića i od 2. maja 1996. za Hazima Delića i Esada Landića.

46. U skladu sa pravilom 103 (C) Pravilnika, osuđenici će ostati u pritvoru Međunarodnog suda sve dok se ne privede kraju organiziranje transfera u državu/državu gdje će izdržavati kaznu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se engleski tekst smatra mjerodavnim.

/potpisano/
Richard May
predsjedavajući

/potpisano/
Patrick Robinson

/potpisano/
Mohamed Fassi Fihri

Dana 9. oktobra 2001.
U Hagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

---

⁹² Pravilom 87 (C) Pravilnika predviđa se da "ako pretresno vijeće proglasi optuženog krivim po jednoj ili više optužbi sadržanih u optužnici, izreći će kaznu za svaku od optužbi po kojoj je optuženi proglašen krivim i navesti da li će se kazne izdržavati konsekutivno ili usporedno, osim ukoliko ne odluči primijeniti svoju ovlast da izrekne jedinstvenu kaznu koja odražava ukupno zločinačko ponašanje optuženog."